

## Nr 69.

Ankom till riksdagens kansli den 26 april 1935 kl. 4 e. m.

*Utlåtande i anledning av väckt motion om vidgat giltighetsområde för lagen om vård av vissa skogar inom Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker med flera områden.*

(2:a avd.)

I en inom andra kammaren väckt, till utskottet hänvisad motion, nr 166, av herrar *Lövgren* och *Ericsson* i Sörsjön har hemställts, att riksdagen måtte besluta, att kronohemman och krononybyggen som innehavas med stadgad åborätt inom de sex nordligaste länen måtte underkastas den inom Norr- och Västerbottens läns lappmarker m. fl. områden för skattehemman gällande skogsvårdslagen.

Beträffande de skäl, som ligga till grund för denna hemställan, hänvisas till motionen.

Utskottet har i vederbörlig ordning införskaffat yttranden över motionen från kammarkollegium och domänstyrelsen samt från centralrådet för skogsvårdsstyrelsernas förbund efter hörande av skogsvårdsstyrelserna i Västerbottens och Norrbottens län.

Beträffande innebörden av *upplåtelse under stadgad åborätt* må erinras om 6 § i förordningen den 21 februari 1789 om kronohemmans försäljande till skatte samt de förmåner och villkor, varefter skattehemman hädanefter skola innehavas, enligt vilket lagrum Kungl. Maj:t försäkrat alla åbor å kronohemman, att så länge de till hus och jord väl och försvarligen hävda deras åboende hemman, de och deras barn skulle därå odrivna sitta man efter man uti den ordning, som Kungl. Maj:t särskilt stadgat.

Arealen av kronohemman och krononybyggen under stadgad åborätt inom de sex norra länen framgår av följande, utav domänstyrelsen lämnade approximativa uppgifter:

	<sup>1/1</sup> 1 9 2 9		<sup>1/1</sup> 1 9 3 5			
	Skogsmark hektar	Totalareal hektar	Skogsmark hektar	Totalareal hektar		
Norrbottens och						
Västerbottens läns						
lappmarker .....	159,723	426,526	88 %	96,674	244,807	94 %
De sex norra länen						
i övrigt .....	32,941	58,578	12 %	10,127	16,873	6 %
Summa	192,664	485,104	100 %	106,801	261,680	100 %.

I landets övriga delar funnos 1931 193 olika brukningsdelar, upplåtna under stadgad åborätt. Omfattningen av dessa fastigheters skogsmark torde vara obetydlig, och flera av dem lära numera vara skatteköpta.

*Nu gällande bestämmelser* rörande skogarna, hörande till kronohemman och krononybyggen med stadgad åborätt inom de sex nordligaste länen, återfinnas i förordningen den 18 juni 1915 (nr 251) angående utsyning å viss skog inom Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker med flera områden. Denna förordning, som är ändrad genom förordningen den 14 juni 1929 (nr 172), har numera betydelse allenast för nyssnämnda under stadgad åborätt upplåtna kronoegendomar. 1915 års förordning är byggd på principerna om uthålligt skogsbruk och utsynings tvång. Avverkning av barrträd för annat ändamål än fastighetens eller därmed sambrukad fastighets oundgängliga husbehov får bedrivas endast efter utsyning och stämpling av vederbörande skogstjänsteman. Det samma gäller lövträd ovan odlingsgränsen. Beträffande sättet för utsynings verkställande stadgas, att utsyning skall ske enligt avverkningsplan. Härvid skall skogsägarens ekonomiska intresse tillgodoses genom uthålligt skogsbruk med iakttagande av skogsvårdens krav särskilt i fråga om borttagande av överårig eller skadad skog samt höjande i övrigt av skogens alstringsförmåga. Handhavandet av förordningen ankommer i huvudsak å jägmästarna i de revir, där skogarna äro belägna, samt dem underlydande domänverkspersonal.

Beträffande skogarna å kronohemman, som innehavas med stadgad åborätt, i rikets övriga delar gälla föreskrifterna i förordningen den 26 januari 1894 (nr 17) angående hushållningen med de allmänna skogarna i riket kap. VI. Jämväl skogar, lydande under denna förordning, stå under uppsikt av skogsstatens tjänstemän. Åborna äga — förutom till husbehov — företaga avverkning allenast efter en av domänstyrelsen fastställd hushållningsplan.

Med avseende å de enskilda skogarna inom Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker samt Särna och Idre socknar av Kopparbergs län gäller lagen den 10 juni 1932 (nr 180) om vård av vissa skogar inom Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker med flera områden, vilken lag gäller från och med den 1 januari 1934 till och med den 31 december 1943. Rörande de enskilda skogarna i övriga delar av landet återfinnas föreskrifter i skogsvårdslagen den 15 juni 1923 (nr 212). 1932 års lappmarkslag, genom vilken 1915 års förordning upphörde att gälla beträffande de med sistnämnda lag avsedda skogarna, utgår från att utsyning enligt avverkningsplan som regel skall erfordras för avverkning. Vissa lättnader i utsyningsförfarandet medgivnas dock särskilt i fråga om avverkning av lövskog samt av yngre barrskog. Principen om uthålligt skogsbruk är bibehållen, men bestämmelser hava upptagits, avseende att möjliggöra större virkesuttag än dem, vilka kunnat ske enligt 1915 års förordning. Bestämmelserna taga i första rummet sikte på att övermogen och skadad skog icke skall behöva mot ägarens vilja kvarhållas annat än där så är erforderligt ur skogsvårdens synpunkt. Föreskrifter med skyldighet att vidtaga åtgärder för återväxtens främjande äro jämväl in-

förda. Liksom 1923 års skogsvårdslag står 1932 års lappmarkslag under överinseende av skogsvårdsstyrelserna i de olika länen.

### Historik.

Såsom redan antytts, omfattade 1915 års förordning ursprungligen flera kategorier av skogar än nu är fallet. Under lagens giltighetsområde föllo sålunda — förutom en del enskilda skogar, som lågo spridda inom Västerbottens och Norrbottens läns kustland samt nedom Västerbottens län — enskilda skogar inom Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker samt Särna och Idre socknar i Kopparbergs län. Senaste förändringen i förordningens giltighetsområde vidtogs 1932 i samband med tillkomsten av den då beslutade lappmarkslagen (propositionen nr 217 och riksdagens skrivelse nr 263).

Jämlikt Kungl. Maj:ts bemyndigande den 2 september 1927 tillkallade chefen för jordbruksdepartementet sju sakkunniga att inom departementet verkställa utredning samt avgiva förslag rörande ändrad lagstiftning för de under 1915 års förordning lydande skogarna och i samband därmed stående administrativa och ekonomiska frågor. De sakkunniga, vilka konstituerade sig under benämningen *1927 års skogssakkunniga för lappmarken*, avgåvo den 31 mars 1931 slutligt betänkande med förslag, bland annat, till lag om vård av vissa skogar inom Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker med flera områden (Statens offentliga utredningar 1931: 10).

Härvid upptogo de sakkunniga till behandling frågan, huruvida de föreslagna nya lagbestämmelserna borde tillämpas även å kronohemmanen och krononybygggena under stadgad åborätt. Med hänsyn till att lagens handhavande tänkts skola överflyttas från skogsstatens tjänstemän till särskilda skogsvårdsstyrelser vållade frågan en viss tveksamhet hos de sakkunniga. Sakkunniga anförde härom följande:

Man kan icke komma ifrån, att kronan fortfarande är formell ägare till sistnämnda fastigheter, och det kan kanske förefalla egendomligt, att då staten har ett speciellt organ för vården av sina skogar, icke detta organ får taga hand om jämväl nu ifrågavarande skogar av krononatur. Härtill kommer att ifrågakomna kronohemman icke liksom de skattehemman det nu gäller ligga samlade inom de två särskilda områdena lappmarkerna samt Särna—Idreområdet utan ligga spridda förutom i lappmarkerna inom Västerbottens och Norrbottens läns kustland, där lappmarkslagen eljest numera icke äger giltighet. Det finnes ju flera möjligheter till frågans lösning. Man kan låta den nuvarande lappmarkslagen fortfarande behålla giltighet för nu ifrågavarande kronohemman eller låta förordningen den 26 januari 1894 angående hushållningen med de allmänna skogarna i riket bliva tillämplig därvidlag. I båda fallen skulle ju skogsstaten fortfarande få hand om skötseln av skogarna. Emellertid torde vid frågans bedömande bliva avgörande, huruvida dessa kronohemman under stadgad åborätt verkligen äro att jämställa med andra kronohemman eller om icke de hellre böra jämställas med skattehemman. Be-

folkningen själv torde närmast hava en känsla av äganderätt till hemmanen i fråga. Detta är så mycket mer förklarligt, som innehavarna av åborätten äro berättigade att när som helst utan särskild kostnad få hemmanen skatteomförda samt därigenom förvärva äganderätt till dem. Att åborna icke i någon större utsträckning begagna sig av denna rätt torde nog delvis hava sin orsak däri att, så länge en åbo ännu icke förvärvat äganderätt till sin fastighet, han är urståndsatt att utnyttja den i kredit-hänseende och sålunda besitter fastigheten under åborätt med större trygghet, än vad fallet skulle vara, därest han innehade den med äganderätt. Men denna känsla av frivilligt kvarstående under åboskapet medför också, att åborna känna sig som verkliga ägare till fastigheten. Såsom tecken på den styrka denna känsla av äganderätt erhållit i den allmänna uppfattningen kan omnämnas, att i flera fall laga delning ägt rum å dylika fastigheter. Sakkunniga hava vid övervägande av dessa olika omständigheter funnit övervägande skäl tala för att likställa kronohemmanen under åborätt med skattehemmanen samt sålunda stannat för att låta de nya lagbestämmelserna bliva gällande jämväl för kronohemmanen i fråga. Till detta beslut har jämväl bidragit den omständigheten, att sakkunniga icke ansett lämpligt, att frågan om den myndighet, som skulle handhava skötseln av skogen, bleve beroende på åbons gottfinnande, allt efter som denne funne för gott att söka skatteomföring eller icke. Den möjlighet, som med avseende å de utom lappmarkerna liggande kronohemmanen föreligger, nämligen att, i likhet med vad som 1929 skedde med de s. k. ströhemmanen, låta dessa kronohemman komma under 1923 års skogsvårdslag, hava sakkunniga av principiella skäl icke velat förorda.

*Kammarkollegium* förordade i ett över de sakkunnigas förslag infordrat yttrande, att kronohemman och krononybyggen under stadgad åborätt icke inrymdes under den föreslagna nya lagstiftningen utan hänfördes under 1894 års förordning. Så länge kronan icke genom skatteköp eller omföring efter fullgjorda odlings skyldigheter till skatte avhänt sig äganderätten till sina under åborätt upplåtna hemman eller lägenheter, förmenade kollegium betydelsen av de därå tillämpade skogsvårdsföreskrifterna icke vara begränsad till desamma egenskap av ren skogsvårdslag. Det torde obestriddigen ligga i sakens natur, att nämnda föreskrifter därjämte hade en såväl principiell som reell fiskalisk innebörd. Här emot syntes icke kunna invändas, att kronan, så länge åboförhållandet bestode, ej själv, för egen räkning, uttoge något av dylika skogars avkastning. Ty icke blott genom åborättens förverkande utan jämväl vid åboledighet, som på annan grund inträffade, kunde kronan tänkas komma att återinträda i den fulla dispositionsrätten till här ifrågavarande slag av fastigheter.

Från kollegiets uttalande i nu berört hänseende anmälde generaldirektören *Lennart Berglöf* avvikande mening. Generaldirektören *Berglöf* anförde bland annat följande:

»Ur förvaltningsenhetlig synpunkt och av de skäl, sakkunniga i övrigt anfört, synes intet vara att erinra emot, att de nya bestämmelserna, som grunda sig å skogsförhållandena inom de i Norrbottens och Västerbottens län belägna lappmarkerna och de med dem jämställda Särna och Idre

socknar i Kopparbergs län, vinna tillämpning såväl för enskilda tillhöriga fastigheter som omförmälda kronofastigheter inom lappmarkerna — fastigheter av sistnämnda slag torde icke förekomma inom Särna och Idre socknar. Mindre lämpligt synes däremot vara att använda samma bestämmelser jämväl å berörda kronofastigheter inom de utom lappmarkerna belägna delarna av de sex norra länen, där förutsättningarna för skogsskötseln äro helt andra. Med de grunder, som av de sakkunniga anförts för en likställighet av nämnda fastigheter med enskildas hemman, synes hava varit mera överensstämmande att för kronofastigheterna utom lappmarkerna föreslagits deras underordnande under 1923 års där gällande allmänna skogsvårdslag. Frågan om ett jämställande i förevarande hänseende av kronohemman och krononybyggen under åborätt med enskilda tillhöriga hemman synes emellertid icke böra upptagas till avgörande innan en närmare utredning skett rörande förutsättningarna härför, därvid jämväl bör behandlas kronofastigheter av sagda natur inom sydligare delar av landet.

De olägenheter, som för såväl staten som de enskilda äro förenade med den nuvarande lagstiftningen rörande skogens handhavande å ifrågavarande fastigheter, synas helt överväga det värde det för staten må äga att för dem upprätthålla en särskild skogsordning, en fördel som ej heller torde utgöra tillräcklig motivering för ett statens anspråk på en annan skötsel av skogen å dessa fastigheter än som godkänts för skogsvården å enskilda tillhöriga hemman. Överhuvud synas starka skäl kunna anföras för att ifrågavarande kronofastigheter ej allenast beträffande skogsvården utan jämväl i övriga avseenden givas samma ställning som de fastigheter, vilka innehavas med äganderätt.

Den utredning, som bör föregå en nyreglering, rörande, såvitt nu är fråga, skogsvården å kronofastigheterna under åborätt, bör avse åvägbringande av i möjligaste mån fullständiga upplysningar rörande nu förefintliga fastigheter, därvid utgallring bör ske av i jordeboken upptagna men i realiteten obefintliga fastigheter och överförande till skatte av de fastigheter, vilka redan förlorat sin krono natur. Vid utredningen böra särskilt angivas de fastigheter, som tillhöra bolag. Tillika bör upprättas förslag till fastigheternas ställning i skogsvårdsavseende.

En dylik utredning torde kunna utföras på jämförelsevis kort tid. Skulle den emellertid icke hinna avslutas innan förslag rörande ny skogslagstiftning för lappmarkerna må föreläggas riksdagen och frågorna sålunda icke kunna samtidigt prövas, synes lappmarkslagen böra tillsvidare fortfarande vinna tillämpning beträffande alla kronohemman och krononybyggen inom de sex nordligaste länen.»

Vid framläggande av förenämnda propositionen nr 217 till 1932 års riksdag yttrade *departementschefen* i bithörande fråga följande:

»I likhet med sakkunniga finner jag kronohemman och krononybyggen under stadgad åborätt vara i mycket att jämställa med sådana fastigheter, som innehavas av enskilda med äganderätt. Därav skulle, synes det mig, såvitt nu är i fråga närmast följa, att berörda kronofastigheter i skogligt hänseende erhöles samma behandling som den, vilken tillkommer enskildas fastigheter under enahanda biologiska betingelser. Kronohemmanen och krononybyggena inom lappmarkerna skulle således läggas under den för lappmarkerna samt Särna—Idreområdet gällande särslagstiftningen, medan kronofastigheter under stadgad åborätt i övriga

delar av landet underordnades skogsvårdslagen. Emellertid synes, på skäl som generaldirektören Berglöf anfört, en nyreglering rörande skogsvården av fastigheterna under stadgad åborätt icke böra komma till stånd, förrän en närmare utredning rörande förutsättningarna härför verkställts. En dylik utredning, omfattande samtliga fastigheter under stadgad åborätt i riket, bör därför ske. Intill dess utredningen slutförts och de därvid vunna resultaten hunnit bliva föremål för omprövning, synes någon rubbning icke böra vidtagas i nu rådande förhållanden beträffande ifrågavarande fastigheter i förevarande hänseende. Vad angår inom de sex norra länen belägna kronohemman och krononybyggen under stadgad åborätt torde sålunda lappmarkslagen tillsvidare böra där fortfarande tillämpas.»

*Jordbruksutskottet* vid 1932 års riksdag yttrade i utlåtande, nr 72, som sedermera godkändes av riksdagen, att utskottet funne riktigt, att, på sätt föreslagits, i avbidan på den av departementschefen bebadade utredningen rörande kronohemman och krononybyggen under stadgad åborätt, någon ändring i de för skogarna å dessa fastigheter gällande bestämmelserna icke tills vidare företoges.

#### Av utskottet infordrade yttranden.

*Kammarkollegium* har i sitt yttrande över motionen avstyrkt den av motionärerna ifrågasatta lagändringen, om vilken kollegiet anfört, bland annat, följande:

»Denna skulle medföra, att innehavarna av kronofastigheter inom de sex nordligaste länen skulle med avseende å rätten till skogen å fastigheterna komma i en väsentligt bättre ställning än kronoåborna i den övriga delen av landet, där föreskrifterna i 1894 års skogsordning gälla. En dylik skillnad emellan kronoåborna i olika delar av landet synes knappast berättigad. Frågan om åbornas ställning såväl i nu förevarande som andra avseenden synes böra lösas i ett sammanhang för dem alla, därvid bör eftersträvas deras jämställande med ägarna av skattejord. På enklaste sätt sker detta genom skatteköp av fastigheterna respektive dessas omförande till skatte.

För påskyndande härav påbörjade kammarkollegiet på sin tid utredning i ämnet. Denna måste emellertid, innan densamma hunnit längre fullföljas, avbrytas på grund av den inskränkning i ämbetsverkets personal, som föranleddes av statsmakternas beslut år 1933 rörande viss omläggning i ämbetsverket. För de begränsade trakter, som blevo föremål för kollegiets ingripande, medförde utredningen att ett icke obetydligt antal fastigheter skatteköpts eller skatteomförts. Av större betydelse är emellertid den kraftiga stegring i antalet skatteköp och skatteomföringar som, oavsett sagda utredning, ägt rum inom de norrländska länen. — — — Ett fortgående på denna väg lär medföra, att föreliggande fråga om ordningen för skogens tillgodogörande kommer att snart lösas av sig själv.

För medverkan härtill och för att samtidigt bidra till ett slutförande av frågan om borttagande av den särställning, åbofastigheterna såväl i de norra provinserna som i riket i övrigt intaga ej blott vad angår rätten för innehavarna att förfoga över skogen utan även i andra avse-

enden, synes den avbrutna utredningen inom kammarkollegiet böra snarast fortsättas. Kollegiet har för avsikt att hos Kungl. Maj:t göra framställning om åtgärd i sådant syfte, vare sig utredningen anses böra bedrivas såsom en kollegiets uppgift eller i annan ordning.»

*Domänstyrelsen* anför i sitt utlåtande över motionen huvudsakligen följande:

»Vid övervägande av lämpliga lagbestämmelser i fråga om skogen å kronohemman och krononybyggen under stadgad åborätt inom de sex norra länen hava särskilt tvenne synpunkter gjort sig gällande. Den ena hävdar, med utgångspunkt från att fastigheterna ifråga tills vidare äro att betrakta som statens egendom, ehuru merendels upplåtna åt enskilda till brukande, kravet på en jämn skogsavkastning och garantier mot ett mera avsevärt nedsättande av skogskapitalet. Den andra synpunkten tar i första rummet sikte på skogens ändamålsenliga vård med hänsyn till rådande skogsbiologiska förhållanden. Därest den förra synpunkten givits företräde har därmed följt en anslutning till den mera restriktiva skogslagstiftning, som tagit sig uttryck i först 1894 års skogsordning och sedermera i 1915 års lappmarkslag. Om däremot skogsvårdssynpunkten fått träda i förgrunden har såsom lämpligt rättesnöre för dessa skogars skötsel mera framstått bestämmelserna i 1932 års provisoriska lappmarkslag och i viss omfattning jämväl 1923 års allmänna skogsvårdslag. — — —

Vid ett skärskådande i vad mån 1932 års lappmarkslag kan anses giva berättigande åt de båda huvudsynpunkter, som, enligt vad här förut anförts, i större eller mindre grad ansetts böra läggas på denna lagstiftningsfråga läser i vad avser skogsvårdsintresset, någon erinring mot lagens tillämpning på nu ifrågavarande kategori skogar icke gärna kunna resas, då lagen helt nyligen antagits att gälla beträffande de i skogsbiologiskt hänseende likställda enskilda skogarna inom lappmarken, där den ojämförligt största delen av kronohemmanen och krononybyggena äro belägna. Såsom skogsvårdslag betraktad och ej minst genom sina bestämmelser ifråga om reproduktionsskyldighet efter företagen avverkning, måste 1932 års lappmarkslag utan tvekan givas företräde framför 1915 års lag. — — —

Vad sedan gäller den andra synpunkten eller den fordran på uthållighet i skötseln och på jämn avkastning, som ur statens synpunkt kan böra ställas i fråga om skogshushållningen å dessa fastigheter, tillgodoser 1932 års lappmarkslag icke detta intresse i samma mån som 1915 års lag, enär den, i olikhet med sistnämnda lag, medger en viss omedelbar realisation av skadad och övermogen skog samt av äldre skog, som i högre grad hindrar den yngre skogens utveckling. Men den vidhåller dock beträffande hushållningen med skogen i övrigt ett krav på en så vitt möjligt jämn virkesavkastning beräknad enligt avverkningsplaner med en tillämpningstid av 20 år.

På grund härav, samt i anslutning jämväl till den allmänna uppfattning, som under senare är gjort sig alltmer gällande på skogslagstiftningens område nämligen den, att i skogshushållningen i första hand skogsvårdens krav skola tillbörligen tillgodoses, finner styrelsen sig för sin del icke böra motsätta sig att kronohemmanen och krononybyggena med stadgad åborätt i de sex norra länen må bliva föremål för den modernare skogshushållning, som deras inrymmande under bestämmelserna i 1932 års lappmarkslag skulle innebära.»

Styrelsen förmenar vidare, att om 1932 års lappmarkslag på föreslaget sätt skulle utsträckas till sitt giltighetsområde, den borde göras permanent ifråga om kronoegendomarna, samt anför vidare:

»Beträffande den utredning inom kammarkollegiet ifråga om kronofastigheter under stadgad åborätt, som departementschefen i proposition nr 217 till 1932 års riksdag ansett böra föregå en nyreglering beträffande skogsvården å samma fastigheter har domänstyrelsen inhämtat, att en dylik ännu icke lärer vara påbörjad. Då fullföljandet av en sådan utredning, vilken avsetts omfatta icke blott de kronohemman och krononybyggen under stadgad åborätt inom de sex norra länen, som lyda under 1915 års lappmarkslag, utan jämväl kronofastigheter under åborätt i övrigt inom landet kan tänkas draga avsevärt ut på tiden och resultatet av densamma, vid det förslag till skogslagstiftningsfrågas lösande för nu ifrågavarande fastigheter, som nu framlagts, icke torde vara av större betydelse för förslaget prövning, synes det styrelsen som om ett avvaktande av en dylik utredning icke skulle erfordras.»

Slutligen anmärker styrelsen, att ett bifall till motionen skulle innebära, att vissa skogsstatens tjänstemän bleve utan arbetsuppgifter. Den ifrågasatta lagändringen torde sålunda böra förenas med beslut om avskedsersättning åt den personal, som skulle indragas. Därjämte syntes ett genomförande av den förändrade lagstiftningen erfordra vissa ändringar jämväl i 1923 års skogsvårdslag och i förordningen den 11 oktober 1912 (nr 275) om skogsvårdsavgift samt ett upphävande ej allenast av 1915 års förordning utan även av kungörelsen den 19 november 1915 (nr 451) angående gottgörelse till statsverket för utsyning av virke i vissa fall inom de sex norra länen m. m.

Såväl *skogsvårdsstyrelsen i Västerbottens län* som den i *Norrbottnens län* tillstyrka bifall till motionärernas framställning.

*Centralrådet för skogsvårdsstyrelsernas förbund* anför i sitt yttrande huvudsakligen följande:

»Vid bedömandet av ifrågavarande spörsmål synes framförallt böra tagas hänsyn därtill, att åborättsinnehavarna rättvisligen böra tillerkännas samma dispositionsrätt till skogen som skattehemmanens ägare samt att sådan skogslagstiftning bör eftersträvas, som skapar möjligheter till förbättrad skogsskötsel. Vidare måste det anses som ett önskemål, att skogslagstiftningen, där så är möjligt, förenhetligas och förenklas.

Då centralrådet i överensstämmelse med sin tidigare i ärendet intagna ståndpunkt fortfarande anser, att ifrågavarande fastigheters kamerala natur icke utgör hinder för tillämpning å dessa av samma skogslagstiftning, som gäller för enskildas skattehemman, vill centralrådet i dylikt syfte tillstyrka lagändring för ifrågavarande kronofastigheter. Centralrådet kan även förorda, att denna fråga löses oberoende av spörsmålet rörande förändrad skogslagstiftning för kronofastigheterna i södra Sverige. Dessa omfatta endast obetydliga skogsarealer och för innehavarna torde skogslagstiftningsfrågan vara av underordnad betydelse.

Beträffande kronofastigheterna i de sex norra länen är däremot, som framhållits, frågan av större vikt. För åborna såväl som för skogens skötsel får det sålunda anses önskvärt, att 1915 års lappmarkslag ersättes med annan skogslagstiftning. Centralrådet kan emellertid härvid icke



ansluta sig till motionärernas förslag, att för samtliga dessa kronofastigheter 1932 års lappmarkslag skulle bringas i tillämpning. I likhet med vad centralrådet tidigare hävdade anser centralrådet sålunda, att denna lag endast bör gälla för de kronofastigheter, som äro belägna inom lappmarken eller inom sagda lags giltighetsområde, under det att de övriga böra inordnas under 1923 års skogsvårdslag. Någon anledning att för ifrågavarande kronofastigheter utom lappmarken tillämpa annan skogslag, än den, som gäller för övriga där belägna enskilda skogar, kan centralrådet icke finna.

Under åberopande av vad sålunda anförts får centralrådet hemställa, att ifrågavarande motion måtte bifallas på det sätt, centralrådet ovan tillåtit sig föreslå.»

Utskottet vill till en början erinra, att motionärerna såsom skäl för sin hemställan andragit två omständigheter. Den ena är, att i sådana byar inom lappmarken, som ännu icke varit föremål för laga skifte och där hemman äro av såväl krono som skatte natur, varken skogsvårdsstyrelsen eller domänverkets personal kunde taga befattning med de samfälliga skogarna. Den andra omständigheten är, att i andra fall, där inom en by hemman av båda slagen finnas, onödiga kostnader uppkomma däri genom, att såväl domänverkets som skogsvårdsstyrelsens tjänstemän måste företaga resor till byns skogsområde för att verkställa utsyningar. Beträffande den första av dessa omständigheter må erinras om att Kungl. Maj:t i brev den 1 mars 1935 till skogsvårdsstyrelsen i Norrbottens län fastslagit, att då skog å kronohemman eller krononybygge under stadgad åborätt inom de sex norra länen ligger i samfällighet med skog under 1932 års lappmarkslag, denna lag bör jämlikt grunderna för lagens 2 § 2 mom. tillämpas å det samfälliga skogsområdet i dess helhet. Tillgodoseendet av motionärernas första önskemål påkallar sålunda icke någon lagändring. Vidkommande den andra omständigheten torde genom ett bifall till motionen de påtalade olägenheterna i form av onödiga kostnader, som uppkomma av den nuvarande anordningen med olika skogsförfattningar för olika kategorier av skogar inom samma områden, bortfalla.

Såsom domänstyrelsen och centralrådet för skogsvårdsstyrelsernas förbund anført i sina yttranden över motionen synas jämväl andra vägande skäl tala för att i skogslagstiftningshänseende jämställa kronoegendomar under stadgad åborätt med enskilda fastigheter. Därigenom torde skapas såväl större rättvisa för de enskilda som ökad enhetlighet och planmässighet i skogslagstiftningen. Den olika kamerala natur, ifrågavarande fastigheter äga i förhållande till enskilda tillhöriga hemman, utgör enligt utskottets förmenande icke något bärande skäl att för åbofastigheterna bibehålla en särslagstiftning med huvudsakligt innehåll att skydda statens fiskaliska intressen. Dessa fastigheter torde nämligen i huvudsak vara att jämställa med sådana, som innehavas av enskilda med äganderätt.

Ett bifall till motionen skulle emellertid bland annat innebära, att kro-

*Utskottet.*

nohemman och krononybyggen under stadgad åborätt i de sex norra länen utom lappmarken i skogsvårdshänseende skulle lyda under annan lag än de enskilda skogarna i samma områden. En sådan anordning vore enligt utskottets uppfattning mindre lämplig. Beaktansvärd torde även vara den av kammarkollegium i dess yttrande över motionen anmärkta, av ett bifall till motionen följande konsekvensen, att kronoåborna i de sex norra länen med avseende å rätten till skogen komme i en bättre ställning än kronoåborna i rikets övriga delar. En åsyftad förändrad lagstiftning skulle, såsom domänstyrelsen i ärendet understrukit, måhända jämväl föranleda indragning av viss domänverkets personal. Den ifrågasatta utvidgningen av 1932 års lappmarkslags giltighetsområde och upphävandet av 1915 års förordning lära slutligen förutsätta andra därmed sammanhängande lagstiftningsåtgärder. Båda nu sist omnämnda spörsmål torde, innan slutlig ståndpunkt toges till hela frågan, erfordra viss ytterligare utredning.

Av nu angivna skäl anser sig utskottet — som i huvudsak ansluter sig till de synpunkter, motionärerna givit uttryck för — icke böra på annat sätt biträda motionen än att utskottet förordar, att frågan om förändrad skogslagstiftning för kronohemman och krononybyggen under stadgad åborätt göres till föremål för utredning genom Kungl. Maj:ts försorg.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet,

att riksdagen i anledning av motionen II:166 må i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t måtte verkställa skyndsamt utredning angående ny skogslagstiftning för kronohemman och krononybyggen under stadgad åborätt samt för 1936 års riksdag framlägga de förslag, vartill utredningen kan föranleda.

Stockholm den 26 april 1935.

På jordbruksutskottets vägnar:

C. J. JOHANSSON.

Vid detta ärendes slutbehandling hava närvarit:

från första kammaren: herrar *Sederholm, August Nilsson, Carl Eriksson, Gabrielsson, Tjällgren, von Stockenström, Granath* och *Bengtsson*; samt

från andra kammaren: herrar *Johansson* i Uppmälby, *Hedlund* i Häste, *Uddenberg, Gustafson* i Vimmerby, *Olsson* i Rödningsberg, *Gustafson* i Kasenberg, *Carlström* och *Ericsson* i Sörsjön.